

Til
Landbrugsstøtte & Geodata, Landbrugsstyrelsen

Fejøl, 30. oktober 2023

Vedr.:

Høring over Udkast til Bekendtgørelse om ø-støtte for 2024, journalnummer 23-11-000008

Som det vil være Landbrugsstyrelsen bekendt, finder Sammenslutningen af Danske Småøer det særdeles positivt, at der gives ø-støtte til drift af landbrugsarealer på ikke brofaste øer, og ø-støtte til landbrugere på vores 27 medlemsøer¹ er overordentlig vigtig. Vi støtter derfor naturligvis op om en fortsættelse af ordningen i 2024 – og fremover.

Sammenslutningen af Danske Småøer ser dog også, som vi også tidligere har fremført, udfordringer i ordningens nuværende regler, som på visse punkter desværre modarbejder ø-støttens overordnede formål, der udover at bidrage til at sikre rentabel drift på øerne også har til formål *at understøtte opretholdelse af levevilkår og produktion på øerne.*

Sammenslutningen af Danske Småøer mener derfor, at der for de 27 småøer i vores medlemskreds bør gælde følgende:

- **Ø-støtte tildes kun til *fastboende ø-landmænd*** (gældende for de 27 småøer, der er medlemmer af Sammenslutningen af Danske Småøer).
- **Landmænd, der er bosat og driver jorden på øerne, kan opnå støtte til *hele deres bedrifts arealer***, dvs. ingen loft for fastboende ø-landmænd. (Gældende for de 27 småøer, der er medlemmer af Sammenslutningen af Danske Småøer).

Landbrugsminister Jakob Jensen har i svar til Udvalg for Landdistrikter og Øer af 2. oktober 2023² afvist ovenstående forslag, idet han anfører at

- *Alle landbrugere, der råder over landbrugsarealer på de ikke-brofaste øer, vil have merudgifter ved driften af arealerne på ikke-brofaste øer, sammenlignet med drift af landbrugsarealer i resten af landet.*

Samt at

¹ Agersø, Anholt, Askø-Lilleø, Avernakø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Baagø, Drejøl Egholm, Endelave, Fejøl, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Nekselø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø, Venø, Aarø.

Øernes indbyggertal varierer mellem 8 og ca. 1.000 fastboende.

På øvrige øer i ordningen er der ofte tale om ikke beboede øer og holme, hvorfor situationen der er en anden.

² <https://www.ft.dk/samling/20222/alm.del/ul%C3%B8/spm/73/svar/1983361/2757326.pdf>

- Hvis arealgrænsen fjernes, vil tilskuddet pr. areal mindskes, således at landbrug med rådighed over mindre end 100 ha landbrugsjord samlet set vil modtage et lavere tilskud.

Sammenslutningen af Danske Småøer anerkender, at *alle* landbrugere vil have merudgifter ved driften af arealerne på ikke-brofaste øer, sammenlignet med drift af landbrugsarealer i resten af landet – men det er vigtigt at bemærke, at *fastboende* landbrugere på småøerne er i ulig konkurrence med øvrige landbrugere på fastlandet, der har stordriftsfordele, idet der er tale om meget større virksomheder, der samlet råder over langt større arealer end ø-landbrugerne. Dette er dokumenteret i 2022 i rapporten Landbrug på Småøerne³.

Samtidig ser vi eksempler på, at landbrugere, der ikke er bosat på en af småøerne, lægger marker på øerne ud til brak og derfor ikke har merudgifter til driften af arealerne, men alligevel stadig modtager ø-støtte. Dette strider mod formålet med ø-støtten.

Sammenslutningen af Danske Småøer mener, at loftet for fastboende landmænd på 100 ha i den nuværende ordning stiller den fastboende landbruger dårligere i de tilfælde, hvor ø-landbrugeren skal konkurrere med udefrakommende landbrugere om køb eller forpagtning af yderligere arealer, hvor den udefrakommende kan opnå ø-støtte, mens ø-landbrugeren har ”opbrugt” sin andel.

Hvis loftet på 100 ha ophæves for *fastboende* landmænd, vil tilskudsbeløbet pr. areal *ikke* blive mindre, såfremt ø-støtten for de 27 småøers vedkommende samtidig gøres betinget af, at landbrugeren er bosat på øen.

Vi henviser desuden til vores høringsvar af januar 2023 (vedhæftet).

Sammenslutningen af Danske Småøer indgår gerne i en uddybende dialog om problematikken.

Med venlig hilsen

Kirsten Sydendal

Formand

Sammenslutningen af Danske Småøer

Skovvej 33

4944 Fejøl

³ Se projektets rapport: <https://danske-smaaer.dk/wp-content/uploads/2022/07/RAPPORT-OM-LANDBRUG-PAa-SMAaOeERNE-JUNI-2022.pdf>

Til
Landbrugsstøtte & Geodata, Landbrugsstyrelsen

Fejøl, 10. januar 2023

Vedr.:

**Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til ø-støtte, j.nr. 22-187-000093 og
Høring over udkast til vejledning om ø-støtte, j.nr. 22-29214-000001.**

Sammenslutningen af Danske Småøer finder det særdeles positivt at ø-støtten videreføres, og vi vil gerne understrege betydningen af ø-støtten til landmændene på vores 27 medlemsøer¹.

Om ø-støttens overordnede formål, står der i vejledningen:

Overordnet er målet at understøtte fortsat drift og medvirke til en økonomisk bæredygtig landbrugsproduktion på øerne og dermed lokal vækst - samt at forebygge affolkning.

Vi ser dog nogle udfordringer i ordningens nuværende regler, som på visse punkter desværre modarbejder ø-støttens overordnede formål.

Sammenslutningen af Danske Småøer foreslår derfor følgende ændringer, som skal gælde for de 27 småøer i vores medlemskreds:

- **Ø-støtte kan kun tildeles til fastboende ø-landmænd** (gældende for de 27 småøer, der er medlemmer af Sammenslutningen af Danske Småøer).
- **Landmænd, der er bosat og driver jorden på øerne kan opnå støtte til hele deres bedrifts arealer**, dvs. ingen loft for fastboende ø-landmænd. (Gældende for de 27 småøer, der er medlemmer af Sammenslutningen af Danske Småøer).

Mere og mere jord på småøerne går til fjerneje, dvs. at jorden på småøerne opkøbes eller forpagtes af ikke fastboende landmænd. For landmænd bosat på en af vores 27 medlemsøer, der arbejder hårdt for at få enderne til at mødes på de små ø-bedrifter, er det en ulig konkurrence, når de skal hamle op med udefrakommende storlandbrug, som med ø-støtte i ryggen, opkøber eller forpagter jord på en lille ø.

I vejledningens tekst står der desuden: *Vi viderefører tilskudsloftet på 100 ha for at fastholde og understøtte produktionen også på de mindre øer, der ikke har samme mulighed for strukturudvikling, som produktion andre steder.*

Vi er helt enige i at landbrugere på mindre øer ikke har samme muligheder for at strukturudvikle deres produktion. Men loftet på 100 ha spænder ben for de landmænd, der er bosat på øerne og

¹ Agersø, Anholt, Askø-Lilleø, Avernakø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Baagø, Drejø Egholm, Endelave, Fejøl, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Nekselø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø, Venø, Aarø.

Øernes indbyggertal varierer mellem 8 og ca. 1.000 fastboende.

På øvrige øer i ordningen er der ofte tale om ikke beboede øer og holme, hvorfor situationen der er en anden.

som gerne vil strukturudvikle deres bedrift på øen. De er i konkurrence med udefrakommende landmænd, der ser en fordel i at opkøbe eller forpagte jord på en småø, som de kan opnå ø-støtte til, mens fastboende landmænd ikke kan opnå støtten til det samme stykke jord, fordi de allerede får ø-støtte til 100 ha. Derfor bør der ikke være et loft for støtten for landmænd, der er fastboende på de 27 småøer.

Det er vigtigt at understrege, at hektar-loftet *kun bør ophæves for fastboende landmænd*. Ellers vil øerne blive løbet fuldstændigt over ende af jordopkøbere/forpagtere udefra.

Et eksempel: En ø-landmand, ejer 100 ha på en småø og har behov for at drive mere jord, for at få sin bedrift til at hænge sammen økonomisk. Det kan også være tale om en økologisk kvægbedrift, der har behov for mere jord til at få regnskabet med græsnings- og foderarealer til at gå op.

Landmanden ønsker derfor at udvide sin bedrift ved enten at tilkøbe eller forpagte mere jord på øen. Men ø-landmanden, der allerede har opnået ø-støtte på de 100 ha vedkommende har i forvejen, er i ulig konkurrence om yderligere jord på øen, fordi en ikke fastboende landmand kan opnå ø-støtte til den samme jord. Ø-landmanden har derudover ikke de samme stordriftsfordele som større landmænd på fastlandet og står således dårligere.

Som følge af reglen om, at alle landmænd skal braklægge 4% af deres jord, vil der nu være endnu større incitament for store bedrifter, til at opkøbe eller forpagte jord med ø-støtte til brak på småøerne.

Denne udvikling er meget skadelig for den fastboende landmand, der ønsker at *drive* mere jord på øen, eller blot beholde de forpagtninger, vedkommende allerede har, og som er med til at opretholde småøerne som bæredygtige helårssamfund.

Fra småøernes side begræder vi den udvikling, at storbønder fra fastlandet med ø-støtte i ryggen opkøber og forpagter jord på småøerne for næsen af både fastboende ø-landmænd og potentielle tilflyttere, som ønsker at etablere sig på småøerne med mindre familielandbrug. En udvikling som den nuværende ø-støtte desværre understøtter, jf. eksemplet ovenfor.

Hvis ø-støtten derimod forbeholdes fastboende landmænd og gives til det fulde areal, vil det være en stor hjælp for den fastboende landmand, der forsøger at skabe sig et udkomme ved at drive jorden til gavn for hele øen.

Sammenslutningen af Danske Småøer indgår gerne i en uddybende dialog om problematikken.

Med venlig hilsen

Kirsten Sydendal

Formand

Sammenslutningen af Danske Småøer

Skovvej 33

4944 Fejø